

Vláda konečně schválila klima-energetický plán. Ubrala v klimatických cílech, ale konec uhlí nejpozději do roku 2033 potvrdila.

13.1.2025 - | Zelený kruh

Vláda ČR právě schválila Národní klimaticko-energetický plán (NKEP), který stanovuje cíle České republiky pro energetiku, dopravu a ochranu klimatu do roku 2030 a výhled do roku 2050. Oproti původní verzi z července obsahuje nižší emisní cíle pro roky 2030 a 2050 a zmizely všechny zmínky o rozšíření emisních povolenek na lokální vytápění a silniční dopravu (tzv. ETS2). Finální verze plánu stále nevyužívá potenciál obnovitelných zdrojů. Konec spalování uhlí v energetice nejpozději v roce 2033 zachován zůstal.

Původní cíl pro snížení emisí skleníkových plynů do roku 2030 byl 59 % (oproti roku 1990). Nově je v plánu vágní odkaz na celoevropské cíle a samostatný cíl pro sektor menších zdrojů na úrovni 26 %. Pro rok 2050 je nově místo původního „dosažení klimatické neutrality ČR“ jen nekonkrétní „směřování ke klimatické neutralitě“, platí však konec spalování fosilních paliv v roce 2050 (s výjimkou zařízení spojených se zachytáváním a ukládáním uhlíku).

Jiří Koželouh, vedoucí energetického programu Hnutí DUHA: *„Konec spalování uhlí v energetice nejpozději v roce 2033 je potvrzeným cílem ČR. Vláda však nechce plně využít potenciál domácích obnovitelných zdrojů nejlevnější elektřiny, když zvolila nižší a ekonomicky méně výhodný scénář. Přesto má dle nových státních plánů rozvoj OZE – zejména větrných elektráren – výrazně zrychlit. Aby se to však povedlo nestačí mít cíl na papíře, ale stát musí vytvořit podmínky jako je razantní zrychlení povolovacích procesů včetně funkčních akceleračních zón, zajištění kapacity pro připojování zdrojů do sítě či fungující akumulace a chytré sladování výroby a spotřeby.“*

Strategie plánuje zrychlení úspor energie, zejména díky rychlému tempu zateplování budov a nahrazování plynových technologií energeticky účinnějšími. Vláda nevyslyšela návrhy ekologických organizací a moderního průmyslu, ani doporučení Evropské komise na zvýšení cíle pro obnovitelné zdroje, i přesto mají mít fotovoltaiky a větrné elektrárny v roce 2030 až čtyřnásobný výkon oproti dnešku. Opačný přístup, než k obnovitelným zdrojům má plán k výstavbě jaderných reaktorů, kdy naopak přeceňuje rychlost termínů dokončení a podceňuje náklady.

Štěpán Vizi, expert na klimatickou politiku Centra pro dopravu a energetiku: *„Vláda po necelých dvou letech příprav konečně schválila Národní energeticko-klimatický plán, rozhodla se v něm ale oslabit cíle pro snižování emisí do roku 2030 i 2050, na kterých se přitom ještě před nedávnem shodla. Vytváří tím jen další nejistotu ohledně směřování zelené transformace Česka. Zároveň se vláda navzdory připomínce rozhodla nepodpořit scénář s vyšším podílem obnovitelných zdrojů. Ten by přitom znamenal méně emisí skleníkových plynů a vedl by k posílení energetické bezpečnosti Česka díky nižší závislosti na dovozu fosilního plynu.“*

Zelený kruh – asociace ekologických organizací byl součástí vládní Platformy pro strategie v oblasti energetiky a klimatu a podílel se na jejich připomínkování. Expertům a expertkám ekologických organizací se podařilo schválený plán zlepšit například v oblasti rozvoje čistých obnovitelných zdrojů či řešení energetické chudoby a prosadit konkrétnější formulace opatření. Upozorňovali také od začátku na nedostatky a chyby úřadů. Nyní bude zásadní sledovat, jakým způsobem a opatřeními bude vláda naplňovat dané cíle.

Jaroslav Bican, vedoucí energetické kampaně Greenpeace ČR: „*Vláda sice schválila Národní klimaticko-energetický plán (NKEP), ale upustila od aktualizace Státní energetické koncepce (SEK) a Politiky ochrany klimatu (POK), ačkoliv aktualizaci těchto zastaralých dokumentů slíbila ve svém programovém prohlášení do konce roku 2023. I výsledná podoba NKEP je však velmi nedostatečná a o něco méně ambiciózní, než to vypadalo ještě v červenci. Ministerstvo průmyslu a obchodu nejenom ignorovalo výstupy veřejné konzultace a nezahrnulo je do finálního dokumentu, ale nakonec v jeho nové verzi šlo právě opačným směrem a její výsledek dále popřelo.*“

Edvard Sequens, energetický konzultant v Calla – Sdružení pro záchranu prostředí: „*Masivní rozvoj jaderné energetiky, jak jej můžeme číst z přijatého plánu, není výsledkem racionálních rozvah a modelování, ale úspěchem lobbingu jaderného průmyslu a vtělením politických přání. Této vládě se snadno rozhoduje o drahých reaktorech, protože důsledky se v ceně elektřiny a v zadlužení státního rozpočtu projeví nejdříve v příštím desetiletí. Odvrácenou stranou tohoto přístupu je, že jsme úplně poslední zemí Evropské unie ve využívání domácích čistých obnovitelných zdrojů energie.*“

Vláda ČR právě schválila Národní klimaticko-energetický plán (NKEP), který stanovuje cíle České republiky pro energetiku, dopravu a ochranu klimatu do roku 2030 a výhled do roku 2050. Oproti původní verzi z července obsahuje nižší emisní cíle pro roky 2030 a 2050 a zmizely všechny zmínky o rozšíření emisních povolenek na lokální vytápění a silniční dopravu (tzv. ETS2). Finální verze plánu stále nevyužívá potenciál obnovitelných zdrojů. Konec spalování uhlí v energetice nejpozději v roce 2033 zachován zůstal.

Původní cíl pro snížení emisí skleníkových plynů do roku 2030 byl 59 % (oproti roku 1990). Nově je v plánu vágní odkaz na celoevropské cíle a samostatný cíl pro sektor menších zdrojů na úrovni 26 %. Pro rok 2050 je nově místo původního „dosažení klimatické neutrality ČR“ jen nekonkrétní „směřování ke klimatické neutralitě“, platí však konec spalování fosilních paliv v roce 2050 (s výjimkou zařízení spojených se zachytáváním a ukládáním uhlíku).

Jiří Koželouh, vedoucí energetického programu Hnutí DUHA: „*Konec spalování uhlí v energetice nejpozději v roce 2033 je potvrzeným cílem ČR. Vláda však nechce plně využít potenciál domácích obnovitelných zdrojů nejlevnější elektřiny, když zvolila nižší a ekonomicky méně výhodný scénář. Přesto má dle nových státních plánů rozvoj OZE – zejména větrných elektráren – výrazně zrychlit. Aby se to však povedlo nestačí mít cíl na papíře, ale stát musí vytvořit podmínky jako je razantní zrychlení povolovacích procesů včetně funkčních akceleračních zón, zajištění kapacity pro připojování zdrojů do sítě či fungující akumulace a chytré sladování výroby a spotřeby.*“

Strategie plánuje zrychlení úspor energie, zejména díky rychlému tempu zateplování budov a nahrazování plýtvajících technologií energeticky účinnějšími. Vláda nevyslyšela návrhy ekologických organizací a moderního průmyslu, ani doporučení Evropské komise na zvýšení cíle pro obnovitelné zdroje, i přesto mají mít fotovoltaiky a větrné elektrárny v roce 2030 až čtyřnásobný výkon oproti dnešku. Opačný přístup, než k obnovitelným zdrojům má plán k výstavbě jaderných reaktorů, kdy naopak přeceňuje rychlost termínů dokončení a podceňuje náklady.

Štěpán Vizi, expert na klimatickou politiku Centra pro dopravu a energetiku: „*Vláda po necelých dvou letech příprav konečně schválila Národní energeticko-klimatický plán, rozhodla se v něm ale oslabit cíle pro snižování emisí do roku 2030 i 2050, na kterých se přitom ještě před nedávnem shodla. Vytváří tím jen další nejistotu ohledně směřování zelené transformace Česka. Zároveň se vláda navzdory připomínkám rozhodla nepodpořit scénář s vyšším podílem obnovitelných zdrojů. Ten by přitom znamenal méně emisí skleníkových plynů a vedl by k posílení energetické bezpečnosti Česka díky nižší závislosti na dovozu fosilního plynu.*“

Zelený kruh – asociace ekologických organizací byl součástí vládní Platformy pro strategie v oblasti energetiky a klimatu a podílel se na jejich připomínkování. Expertům a expertkám ekologických organizací se podařilo schválený plán zlepšit například v oblasti rozvoje čistých obnovitelných zdrojů či řešení energetické chudoby a prosadit konkrétnější formulace opatření. Upozorňovali také od začátku na nedostatky a chyby úřadů. Nyní bude zásadní sledovat, jakým způsobem a opatřeními bude vláda naplňovat dané cíle.

Jaroslav Bican, vedoucí energetické kampaně Greenpeace ČR: *„Vláda sice schválila Národní klimaticko-energetický plán (NKEP), ale upustila od aktualizace Státní energetické koncepce (SEK) a Politiky ochrany klimatu (POK), ačkoliv aktualizaci těchto zastaralých dokumentů slíbila ve svém programovém prohlášení do konce roku 2023. I výsledná podoba NKEP je však velmi nedostatečná a o něco méně ambiciózní, než to vypadalo ještě v červenci. Ministerstvo průmyslu a obchodu nejenom ignorovalo výstupy veřejné konzultace a nezahrnulo je do finálního dokumentu, ale nakonec v jeho nové verzi šlo právě opačným směrem a její výsledek dále popřelo.“*

Edvard Sequens, energetický konzultant v Calla – Sdružení pro záchranu prostředí: *„Masivní rozvoj jaderné energetiky, jak jej můžeme číst z přijatého plánu, není výsledkem racionálních rozvah a modelování, ale úspěchem lobbingu jaderného průmyslu a vtělením politických přání. Této vládě se snadno rozhoduje o drahých reaktorech, protože důsledky se v ceně elektřiny a v zadlužení státního rozpočtu projeví nejdříve v příštím desetiletí. Odvrácenou stranou tohoto přístupu je, že jsme úplně poslední zemí Evropské unie ve využívání domácích čistých obnovitelných zdrojů energie.“*

<https://zelenykruh.cz/vlada-konecne-schvalila-klima-energeticky-plan-ubrala-v-klimatickych-cilech-ale-konec-uhli-nejpozdeji-do-roku-2033-potvrdila>